

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **I. B.,** zast. JUDr. Lubomírem Lukšíkem, advokátem, se sídlem Hlavní třída 1023/55, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2009, č. j. 63 Az 87/2007 - 62,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2009, č. j. 63 Az 87/2007 - 62, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 24. 8. 2007, č. j. OAM-1-619/VL-10-19-2007, žalovaný zamítl podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“), žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, neboť z postupu žadatele bylo patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, přičemž bylo současně zjištěno, že o udělení mezinárodní ochrany mohl požádat již dříve.

Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou, v níž vytkl žalovanému porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1 a 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení a § 12 zákona o azylu. Uvedl, že rozhodnutí napadá v rozsahu výroku o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné a dále namítal absenci výroku o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu a absenci výroku o nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Požádal o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě a navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 30. 6. 2008, č. j. 63 Az 87/2007 - 29, žalobci ustanovil zástupce JUDr. Lubomíra Lukšíka, advokáta.

Podáním ze dne 30. 10. 2008 žalobce prostřednictvím ustanoveného zástupce žalobu doplnil. Uvedl, že žalovaný neměl zamítnout jeho žádost o udělení azylu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Podle žalobce důvody pro zamítnutí jeho žádosti podle tohoto ustanovení zákona o azylu naplněny nebyly, a to proto, že o možnosti podat takovouto žádost u orgánu České republiky do té doby nevěděl. Jeho důvody jsou především humanitárního charakteru, jde mu především o to, aby mohl být se svou rodinou, neboť zde má ženu a děti. Podle jeho názoru mohou vést toliko k rozhodnutí, že se mu poskytne statut mezinárodní ochrany podle § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 31. 3. 2009, č. j. 63 Az 87/2007 – 62, žalobu proti napadenému rozhodnutí žalovaného zamítl. Současně přiznal zástupci žalobce odměnu za zastupování ve výši 8568 Kč a rozhodl dále, že žádný z účastníků, ani Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení. Poukázal na skutečnost, že žalobce vstoupil na území České republiky dne 17. 3. 2004 s cestovním pasem a turistickým vízem na 90 dnů. Po uplynutí platnosti víza nadále žil v České republice nelegálně, rovněž zde neoprávněně po celou dobu pracoval. Poté co mu bylo dne 6. 7. 2007 uděleno správní vyhoštění na dobu 1 roku, současně s výjezdním příkazem platným do 4. 8. 2007, rozhodl se požádat o udělení mezinárodní ochrany, aby na území ČR mohl nadále pobývat legálně. Ačkoliv měl možnost se na území ČR svobodně pohybovat a vejít do kontaktu se zástupci státních orgánů ČR, této možnosti nevyužil a žádost o udělení azylu podal až poté, kdy mu bylo uděleno správní vyhoštění. Skutečnosti, které žalobce uvedl v průběhu správního řízení mu byly známy již dříve, v podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území ČR mu v té době nebránily žádné objektivní skutečnosti. Žádost o udělení azylu podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Žalovaný proto podle krajského soudu nepochybil, jestliže žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu; námitky žalobce týkající se nesprávného posouzení skutkového stavu vztahující se k důvodům zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné tak nemohou obstát.

Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, v níž žalobce vytýkal napadenému rozhodnutí žalovaného absenci výroku o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu a absenci výroku o nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Konstatoval, že naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona o azylu vylučuje posouzení žádosti podle § 12 téhož zákona. Pokud v řízení nepochybně vyplynula skutečnost taxativně uvedená v § 16 odst. 2 zákona o azylu, pak správní orgán nepochybil, zamítl-li žádost jako zjevně nedůvodnou, aniž by zkoumal další důvody pro udělení azylu. V daném případě správní orgán rozhodl konečným způsobem bez toho, aby zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12, resp. § 13 a § 14 zákona o azylu. Pro rozhodování o udělení azylu podle § 13, resp. § 14 zákona o azylu je totiž určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, přičemž tento důvod při postupu podle § 16 téhož zákona není zjišťován, pak nemůže správní orgán posuzovat ani naplnění důvodů pro udělení azylu podle § 14 cit. zákona. Námitkou vztahující se k absenci posouzení překážek vycestování, resp. doplňkové ochrany, žalovaným, se krajský soud nezabýval. Žalovaný měl dostatečné podklady k tomu, aby zjistil beze zbytku a úplně skutkový stav. Z obsahu spisu vyplývá, že žalovaný se žádostí žalobce zabýval odpovědně, svědomitě a vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Žalobci byla dána možnost, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil

k protokolu o pohovoru, případně navrhl jeho doplnění. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Žalovaný se věcí zabýval odpovědně a svědomitě.

Žalobce (dále též „stěžovatel") proti tomuto rozsudku krajského soudu podal včas kasační stížnost, v níž odkázal na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s. Uvedl, že kasační stížnost doplní prostřednictvím advokáta, o jehož ustanovení požádal. Požádal rovněž o osvobození od soudních poplatků a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 25. 6. 2009, podaném prostřednictvím ustanoveného zástupce, stěžovatel namítal, že splnil zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany stanovené v § 12 zákona o azylu, minimálně však splnil podmínky pro vztažení překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný neměl zamítnout jeho žádost podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť podmínka pro zamítnutí stěžovatelovy žádosti o udělení azylu naplněna nebyla, a to proto, že o možnosti podat takovouto žádost u orgánů České republiky do té doby nevěděl. Stěžovatel stejně jako již v žalobě poukázal na skutečnost, že důvody jeho žádosti o udělení azylu jsou především humanitárního charakteru (rodinné důvody). Vyjádřil přesvědčení, že splnil zákonné podmínky pro udělení azylu, jak je má na mysli § 12 zákona o azylu. S ohledem na shora uvedené skutečnosti navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2009, č. j. 63 Az 87/2007 – 62, zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti žalovaný odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení a na vydané rozhodnutí. Podle žalovaného bylo v případě stěžovatele dostatečně zřejmé, že svou vlast opustil dobrovolně a žádost o udělení mezinárodní ochrany použil v rozporu s účelem institutu azylu, a že tedy žalovaný nepochybil, zamítl-li jeho žádost jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Stěžovatel, ač objektivně mohl o udělení azylu požádat dříve, vstoupil do řízení o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se realizaci správního vyhoštění.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. O takový případ však v projednávané věci nejde.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele", který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto judikátu „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*“.

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle uvedeného judikátu prakticky může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.
Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti sice uvedl, že ji podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s., ze samotného textu kasační stížnosti však vyplývá, že stěžovatel namítá pouze důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Kasační stížnost byla shledána důvodnou.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že splnil podmínky pro vztažení překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. K této námitce Nejvyšší správní soud v první řadě uvádí, že institut překážek vycestování v zákoně o azylu byl ode dne 1. 9. 2006 (kdy nabyla účinnosti novela zákona o azylu provedená zákonem č. 165/2006 Sb.) nahrazen obsahově obodbným institutem doplňkové ochrany (§ 14a a § 14b zákona o azylu po uvedené novele), takže stěžovatelovu námitku je možno pokládat za vztahující se k absenci důvodů neudělení doplňkové ochrany v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného.

V této souvislosti je třeba poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, který je dostupný na www.nssoud.cz, kde soud dospěl k závěru, že *„v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je správní orgán povinen se v odůvodnění vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany.“*

V tomto judikátu Nejvyšší správní soud rovněž dovodil, že *„krajský soud je povinen přihlížet k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů z moci úřední, tedy aniž by žalobce nepřezkoumatelnost ve své žalobě konkrétně namítal. O nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů lze pak hovořit zejména v situaci, kdy se správní orgán v rozhodnutí řádně nevypořádá se všemi námitkami účastníků řízení, případně své rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona. Tuto vadu přitom nelze zhojit ve vyjádření k žalobě, příp. v kasační stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71, www.nssoud.cz). V případě nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu je tedy krajský soud povinen toto rozhodnutí v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ex offo bez jednání zrušit; naopak přezkoumá-li krajský soud rozhodnutí žalovaného, které pro absenci odůvodnění nebylo přezkoumání vůbec způsobilé, zatíží vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí*

(srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91, www.nssoud.cz)". Na základě toho pak první pětičlenný senát shledal rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným proto, že z moci úřední nezrušil rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta žádost žadatele o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, avšak v odůvodnění tohoto rozhodnutí se nijak nezabýval otázkou možné závažné újmy, která by mohla stěžovateli hrozit v případě návratu do země původu. Z tohoto důvodu považoval první pětičlenný senát rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Podle jeho názoru měl krajský soud *ex offo* podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného zrušit pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů. Jelikož tak krajský soud neučinil, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí. Vzhledem k této vadě pak první pětičlenný senát rozsudek krajského soudu zrušil, aniž tato byla v žalobě namítnuta.

Nutno připomenout, že druhý pětičlenný senát Nejvyššího správního soudu s tímto názorem prvního pětičlenného senátu nesouhlasil a v usnesení ze dne 9. 6. 2009, č. j. 2 Azs 10/2009 - 53, který si lze opatřit na www.nssoud.cz, naopak dovodil, že k vyslovení nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí ex offo má krajský soud přistoupit jen tehdy, pokud tato nepřezkoumatelnost brání věcnému přezkumu správního rozhodnutí, tj. je-li správní rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, přičemž tento nedostatek brání posouzení důvodnosti žalobních námitek. Jestliže tedy stěžovatel ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany v řízení o žalobě nic nenamítá, není na místě, aby krajský soud nepřezkoumatelnost takového rozhodnutí vyslovil. V případě, že stěžovatel uvedenou vadu rozsudku krajského soudu v kasační stížnosti nevytýká, pak není podle názoru druhého pětičlenného senátu Nejvyšší správní soud oprávněn posuzovat rozsudek soudu prvního stupně nad rámec stížnostních námitek ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. S ohledem na tento odlišný právní názor druhý pětičlenný senát podle § 17 s. ř. s. postoupil věc devítičlennému rozšířenému senátu, který ji zaevidoval pod sp. zn. RS 19/2009.

S ohledem na uvedený judikatorní rozkol si tedy nebylo možné učinit úsudek o tom, zda je povinností soudů rozhodujících ve správním soudnictví přihlédnout k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany, i když toto pochybení nebylo v žalobě či kasační stížnosti namítáno.

Rozšířený senát dospěl k závěru, že ve věci rozhodované druhým pětičlenným senátem žaloba obsahuje alespoň v nejhrubších obrysech dostatečně formulovaný žalobní bod, a proto neshledal namítaný rozpor mezi jím projednávanou věcí a věcí, v níž rozhodoval první pětičlenný senát pod sp. zn. 1 Azs 107/2008. V jednom případě byl totiž v rámci žaloby žalobní bod týkající se doplňkové ochrany zakotven, zatímco v druhé případě tomu tak nebylo, takže zabývat se posuzováním otázky, zda je povinen krajský soud vyslovit nepřezkoumatelnost ex offo, se stalo bezpředmětným. S ohledem na tyto skutečnosti rozšířený senát dospěl k závěru, že se věcí nemůže meritorně zabývat, a proto ji usnesením ze dne 23. 2. 2010, č. j. 2 Azs 10/2009 - 61, které lze vyhledat na www.nssoud.cz, vrátil k projednání a rozhodnutí druhému senátu.

Za situace, kdy právní názor prvního pětičlenného senátu vyslovený ve věci sp. zn. 1 Azs 107/2008, nebyl rozšířeným senátem překonán, je zapotřebí se jím v posuzovaném případě řídit nebo projednávanou věc postupem podle § 17 odst. 1 s. ř. s. opětovně předložit rozšířenému senátu k zaujetí odlišného právního názoru. V dané věci se přitom Nejvyšší správní soud ztotožnil s právním názorem obsaženým v rozsudku ze dne

11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 – 78, z důvodů v něm uvedených, a proto musel vycházet z toho, že správní orgán je při zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu povinen se v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat s možným udělením doplňkové ochrany a pokud se touto otázkou nezabýval, je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a krajský soud ho musí ex offo zrušit. Tím spíše tak musí učinit, pokud je v žalobě tento nedostatek namítán.

Jestliže tedy v nyní projednávané věci krajský soud z důvodu pominutí otázky možného udělení doplňkové ochrany rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro vady řízení bez jednání nezrušil a naopak toto rozhodnutí přezkoumal, ačkoliv takové rozhodnutí pro absenci odůvodnění nebylo přezkumu vůbec způsobilé, pak vadou nepřezkoumatelnosti byl zatížen i napadený rozsudek. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu znamená naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Pokud kvůli neposouzení otázky doplňkové ochrany musí krajský soud rozhodnutí správního orgánu i bez návrhu zrušit, pak není žádného důvodu, aby Nejvyšší správní soud postupoval jinak vůči napadenému rozsudku krajského soudu, který tuto vadu pominul a námitku, v níž stěžovatel rozhodnutí žalovaného vytýkal chybějící výrok týkající se doplňkové ochrany zamítl.

Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává k námitce stěžovatele, že se žalovaný ani krajský soud nezabývali splněním podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu a že jeho žádost neměla být zamítnuta podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť o možnosti podat dříve takovouto žádost u orgánů České republiky nevěděl, že rozšířený senát zdejšího soudu ve svém usnesení ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, který je dostupný na www.nssoud.cz., dovodil, že „*krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (podobně též Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti) není oprávněn vyhnout se hodnocení těch skutkových a právních otázek, které, jelikož se jimi orgán či soud, jehož rozhodnutí se přezkoumává, v potřebné míře zabýval, samy o sobě předmětem přezkumu být mohou, poukazem na to, že ve vztahu k jiným skutkovým či právním otázkám, od předchozích oddělitelným, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Nejvyšší správní soud podotýká, že zabývat se těmito oddělitelnými otázkami je nutno jen tehdy, má-li jejich řešení význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci (či lze-li vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat, že takový význam mít bude). Pokud se však s ohledem na dosavadní výsledky řízení, povahu věci či z jiných důvodů stávají v důsledku zrušovacího rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost některé skutkové a právní otázky (a k nim směřující žalobní či stížní námitky) bezpředmětnými, není nutno se jimi zabývat; postačí toliko zdůvodnit, proč je má soud v daném řízení nadále za bezpředmětné*“.

Jelikož rozhodnutí žalovaného i rozsudek krajského soudu jsou nepřezkoumatelná jen ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany, považuje Nejvyšší správní soud za nutné vyjádřit se k výše uvedeným námitkám stěžovatele. Námitku stěžovatele, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu pokládá Nejvyšší správní soud za bezpředmětnou, neboť stěžovatelova žádost o udělení mezinárodní ochrany nebyla zamítnuta proto, že by stěžovatel neuváděl důvody pro její udělení, ale ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu proto, že žádost podal ve snaze vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve. Námitku vztahující se k použitému důvodu zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné (§ 16 odst. 2 zákona o azylu) pak Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou. Z obsahu správního spisu totiž zjistil, že se na území České republiky zdržoval nelegálně po dobu více jak tří let a o

udělení azylu požádal až poté, co mu bylo uděleno správní vyhoštění. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s názorem krajského soudu, že žalovaný nepochybil, jestliže žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou. Nejvyšší správní soud v tomto směru odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného i rozsudku krajského soudu, v nichž je podrobně popsán pobyt a pohyb stěžovatele na území České republiky a důvody, které žalovaného vedly k zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, nejdéle po dobu 1 roku; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla shledána důvodnou, Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm, vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu